

Registrační číslo projektu	CZ.03.03.01/00/22_021/0000491
Název projektu	Časná identifikace a cílené intervence pro rodiny ohrožené psychosociálním stresem v perinatálním období
Název příjemce	Národní ústav duševního zdraví
Operační program	Operační program Zaměstnanost plus
Realizace	1.1.2023 – 29.2.2024

Krátké shrnutí projektu a jeho výstupů

Projekt byl motivován potřebou nalezení efektivnější pomoci ženám zažívajícím psychosociální stres po porodu, které se mnohdy nedostanou k adekvátní podpoře, přestože je tato podpora dostupná. Díky výzkumu a přímé práci s cílovými skupinami projektu jsme tak byli schopni vyvinout komplexní a dostupný systém přímé a časně zdravotně-sociální podpory ohroženým rodinám. Plošné a komplexní podpurné opatření v České republice doposud neexistovalo.

Celý projekt byl založen na mezioborové spolupráci a principech human-centered designu (HCD). Pro získání vhledu do aktuální situace v ČR i ve světě jsme 1) realizovali systematickou rešerši, díky které jsme identifikovali inspirativní praxi ze sedmi států s vysokou úrovní péče o perinatální duševní zdraví; a 2) realizovali jsme focus groups a hloubkové rozhovory se ženami, zdravotníky a zástupci krajských úřadům které nám poskytly přehled o skutečných potřebách cílové skupiny a profesionálů v zdravotnictví.

Navázali jsme spolupráci s klíčovými aktéry včetně porodnic a neziskových organizací pro realizaci pilotního testování a poskytování péče. Další klíčové aktivity zahrnovaly rozvoj kapacit projektového týmu prostřednictvím školení a workshopů a zkoumání slabých míst našich přístupů pomocí metod HCD. Taktéž jsme připravili teorii změny a na ni nasedající evaluační plán pro plánované testování námi vyvinuté služby v realizační fázi projektu.

Během inkubační fáze jsme testovali různá řešení doručení časně psychosociální podpory ženám a jejich rodinám: 1) přímý sociálně-finanční screening v porodnicích se zapojením sociálně zdravotních pracovníků porodnic, 2) postpartum rozhovory, zaměřené na průběh porodu a poporodní adaptaci ženy s následnou psychosociální podporou, 3) screeningu psycho-sociálních stresorů s navázanou podporou koordinátorky péče s napojením na cílové neziskové organizace ze sociálního sektoru a psychickou podporu. První dvě řešení jsme na základě našich zkušeností z inkubace vyhodnotili jako aktuálně obtížně realizovatelné ve větším měřítku a proto jsme se ke konci inkubační fáze věnovali převážně třetímu řešení. Mimo jiné proto, že pro podporu po screeningu je nezbytné zapojení lokálně působících organizací s nutností citlivě adresovat sociálně-finanční problémy, s ohledem na existující stigmatizaci. Pilotně jsme jej otestovali v Thomayerově nemocnici a zjistili jsme, že se jedná o řešení přijímané cílovými skupinami, které má potenciál být efektivní podporou žen a jejich rodin.

Přínosem projektu je dosažení stavu, kdy bude možné zavedení systému, který umožňuje identifikaci a následnou péči o ženy v perinatálním období na celonárodní úrovni, s důrazem na jeho komplexní a plošnou aplikovatelnost.

Výsledkem naší práce je nástroj pro časnou detekci žen a jejich rodin ohrožených psychosociálním stresem, který využívá online screening v kombinaci s nasedající podporou koordinátorky péče a cílových sociálních a zdravotních služeb. Tento nástroj nabízí integrované řešení pro odhalení a řešení psychosociálního stresu u žen po porodu, přičemž klade důraz na snadný přístup k péči a zajištění, aby pomoc byla dostupná všem ženám a rodinám, které ji potřebují. Projekt představuje významný krok vpřed ve zlepšení péče o duševní a sociální zdraví žen a jejich rodin ve fázi časného rodičovství.